

Regionalno zasnovani standard kvalifikacija za zanimanje Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje – PTTO

Standard je pripremljen u okviru projekta Unapređenja kvaliteta obrazovanja i obuke u Jugoistočnoj Evropi – EQET SEE¹ od strane predstavnika 6 ekonomija – učesnica u projektu: Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova*², Crne Gore, Republike Severne Makedonije i Srbije.

Deo I – Opšti podaci

Standard kvalifikacija	
1. Naziv kvalifikacije	Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje Albanija: Bujqësi Tradicionale dhe Organike (TBC) BiH: Agrotehničar organske i tradicionalne proizvodnje Kosovo*: TBC Crna Gora: Agrotehničar Severna Makedonija: Agrotehničar Srbija: Poljoprivredni tehničar
2. Vrsta kvalifikacije	Ovo je potpuna kvalifikacija. Kvalifikacija se može steći kroz inicijalno stručno obrazovanje i obuku , kroz obrazovanje i osposobljavanje odraslih ili se može dodeliti u sistemu validacije formalnog i neformalnog učenja obezbeđenih kvalitetom.
3. Opis kvalifikacije/opravljanje/ obrazloženje kvalifikacije, potreba za kvalifikacijom	Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje (PTTOP), planira, organizuje i koordinira poslove u biljnoj i animalnoj proizvodnji i sprovodi postupke osnovne prerade primarnih proizvoda. PTTOP primenjuje odgovarajuće i relevantne tehnologije u oblasti ratarstva, povrtarstva, vinogradarstva i stočarske proizvodnje. PTTOP organizuje proizvodnju i/ili sprovodi postupke osnovne prerade, dorade, pakovanja i skladištenja proizvoda biljnog i životinjskog porekla, na ekološki održiv način. Uključen je u poslove nabavke i plasiranja proizvoda. Agrotehničar primenjuje standarde i norme tradicionalne, organske, konvencionalne i integralne proizvodnje i sprovodi postupke i mere zaštite životne sredine, bezbednosti i zdravlja na radu, kao i mere zaštite na radnom mestu, pri čemu osigurava poštovanje standarda kvaliteta u svom radu. Primenjujući pravila poslovne komunikacije PTTOP komunicira sa nadređenima i saradnicima na etički i profesionalan način u skladu sa principima rodne, rasne, nacionalne, kulturološke, verske i druge ravnopravnosti. PTTOP planira i sprovodi marketinške aktivnosti nezavisno i kao član tima. Prati trendove, dostignuća, nove tehnologije (uključujući i ICT) i primenjuje ih

¹ Za više informacija o projektu videti veb stranicu projekta <https://eget.erisee.org/>

² *Ova oznaka ne dovodi u pitanje stavove o statusu i u skladu je sa Rezolucijom UNCSCR 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova.



	u radnim i proizvodnim procesima uz kontinuirano stručno usavršavanje. Ova kvalifikacija je relevantna na regionalnom nivou jer je zasnovana na regionalno usvojenom standardu zanimanja, razvijenom u saradnji sa regionalnim agencijama za SOO.																					
4. Odgovarajući standardi zanimanja, veza sa MSKZ ili bilo koji drugi dokaz o konsultacijama sa zainteresovanim stranama na tržištu rada	Regionalno zasnovani standard zanimanja Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje je služio kao osnova za izradu ovog regionalno zasnovanog standarda kvalifikacija. MSKZ (eng. ISCO) 3142 Poljoprivredni tehničari 6130 Poljoprivredni proizvođači mešovite ratarsko-stočarske proizvodnje																					
5. Nivo kvalifikacije (EOK)	Nivo u Evropskom okviru kvalifikacija za celoživotno učenje (EOK 1-8): 4																					
6. Kreditna vrednost kvalifikacije ili trajanje u godinama/satima i udeo opšteobrazovnih jedinica u ukupnoj kvalifikaciji	<p>Ova kvalifikacija pokriva obim od 100-140 bodova u smislu ESPBSOO ili 1500-3000 sati potrebnih pojedincu za postizanje ishoda učenja predviđenih ovom kvalifikacijom. Uključuje kako vreme uvođenja, tako i vreme provedeno u učenju i osposobljavanju izvan učionice.</p> <p>Jedan ESPBSOO bod na regionalnom nivou ekvivalent je 15-25 sati (u skladu sa preporukama EU, podrazumeva se da jedan sat traje 60 minuta).</p> <p>ESPBSOO bodovi se dodeljuju samo za stručni deo standarda kvalifikacija.</p> <p>Udeo stručnih komponenti i udeo opšteg obrazovanja u okviru kvalifikacije kao elementa standarda kvalifikacija po ekonomijama:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ekonomija</th> <th>Udeo JIU SOO u ukupnom obimu kvalifikacije</th> <th>Udeo opšteobrazovnih JIU u ukupnom obimu kvalifikacije</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Albanija:</td> <td>60%</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>BiH:</td> <td>60%</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>Kosovo*:</td> <td>63%</td> <td>37%</td> </tr> <tr> <td>Crna Gora</td> <td>56%</td> <td>44%</td> </tr> <tr> <td>Severna Makedonija:</td> <td>55-60%</td> <td>40-45%</td> </tr> <tr> <td>Srbija:</td> <td>55-60%</td> <td>40-45%</td> </tr> </tbody> </table>	Ekonomija	Udeo JIU SOO u ukupnom obimu kvalifikacije	Udeo opšteobrazovnih JIU u ukupnom obimu kvalifikacije	Albanija:	60%	40%	BiH:	60%	40%	Kosovo*:	63%	37%	Crna Gora	56%	44%	Severna Makedonija:	55-60%	40-45%	Srbija:	55-60%	40-45%
Ekonomija	Udeo JIU SOO u ukupnom obimu kvalifikacije	Udeo opšteobrazovnih JIU u ukupnom obimu kvalifikacije																				
Albanija:	60%	40%																				
BiH:	60%	40%																				
Kosovo*:	63%	37%																				
Crna Gora	56%	44%																				
Severna Makedonija:	55-60%	40-45%																				
Srbija:	55-60%	40-45%																				
7. Sektor / polje rada (prema MSKO)	Klasifikacija kvalifikacije prema klasifikaciji EUROSTAT MSKO-O (OOiO – Oblasti obrazovanja i osposobljavanja). 08 Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i veterina 081 Poljoprivreda 0811 Biljna i stočarska proizvodnja																					
8. Specifični zahtevi za obezbeđivanje kvaliteta koji se odnose na kvalifikaciju	Standard kvalifikacija za zanimanje Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje će dalje razvijati, na nacionalnom nivou, ekonomije koje su učestvovalе u samom procesu, i to u skladu sa sopstvenim nacionalnim metodologijama. Ovaj regionalno zasnovani standard kvalifikacije za zanimanje Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje predstavlja osnovu nacionalnih standarda kvalifikacija koji naknadno budu izrađeni. Kako bi se obezbedio kvalitet nacionalnog SK, slediće se nacionalne procedure (usvajanje od strane nadležnih organa, praćenje implementacije od strane																					



	nadležnih organa i sertifikacija polaznika obrazovanja).
9. Uslovi za prijem / upis / preduslovi za sticanje kvalifikacija	Minimalni uslov za upis kada je u pitanju Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje u smislu prethodne kvalifikacije koju treba steći je osnovno obrazovanje (završena osnovna škola) ili kvalifikacija za nivo 1 u okviru EOK. Dodatni zahtevi se odnose na propisanu zakonsku regulativu svake ekonomije.
10. Nastavak obrazovanja / prohodnost u sistemu kvalifikacija / dalje kvalifikacije i mogućnosti zapošljavanja	Po završetku kvalifikacije, učenik ima sledeće mogućnosti: Zapošljavanje: <ul style="list-style-type: none"> • obavljanje samostalnih delatnosti • zapošljavanje u poljoprivrednim kombinatima, poljoprivrednim zadrugama ili nezavisnim poljoprivrednim gazdinstvima Vertikalna prohodnost: <ul style="list-style-type: none"> • nastavak višeg obrazovanja • nastavak visokog obrazovanja u odgovarajućoj oblasti ili drugim oblastima, ukoliko se prethodno pribavi odgovarajuća potvrda propisana zakonom Horizontalna prohodnost: Upisom na neki drugi obrazovni program uzimaju se u obzir moduli (sektorski i opšti) koji su deo nastavnog plana i programa za zanimanje Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje i novoupisanog nastavnog plana i programa.
11. Kvalifikaciona struktura: Lista obaveznih jedinica ishoda učenja i izbornih jedinica ishoda učenja	Obavezne jedinice ishoda učenja su: JEDINICA 1 – Organizacija / Upravljanje poljoprivrednom proizvodnjom JEDINICA 2 – Mehanizacija, automatizacija i oprema JEDINICA 3 – Uslovi za poljoprivrednu proizvodnju JEDINICA 4 – Uzgoj jednogodišnjih biljaka (ratarski i povrtarski/poljoprivredni proizvodi) JEDINICA 5 – Uzgoj višegodišnjih zasada (voćarstvo i vinogradarstvo) JEDINICA 6 – Stočarska proizvodnja i nega životinja JEDINICA 7 – Prerada i skladištenje primarnih prehrambenih proizvoda (proizvodi biljnog i životinjskog porekla) JEDINICA 8 – Poslovna komunikacija i preduzetništvo u poljoprivredi JEDINICA 9 - Standardi, zaštita životne sredine i bezbednost na radu Moguće izborne jedinice ishoda učenja su: JEDINICA 1 – Pčelarstvo JEDINICA 2 - Gljivarstvo JEDINICA 3 – Ugoj krmnog bilja JEDINICA 4 – Uzgoj lekovitog, aromatičnog i začinskog bilja/Uzgoj mediteranskog bilja JEDINICA 5 – Ribarstvo JEDINICA 6 – Cvečarstvo JEDINICA 7 – Agroturizam JEDINICA 8 – Kompleksnija prerada za određene proizvode biljnog porekla (npr. masline, bobičasto voće, čajevi, itd.) JEDINICA 9 - Kompleksnija prerada za određene proizvode životinjskog porekla (npr. sirevi i drugi mlečni proizvodi, mesne prerađevine, itd.)
12. Sporazum o regionalno zasnovanom standardu kvalifikacija	Proces izrade SK za zanimanje Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje trajao je od 1. jula do 31. oktobra 2022. godine. Svaku ekonomiju su predstavljala po 2 člana, jedan iz agencije za SOO/OK koji je istovremeno stručnjak za SZ/SK i jedan stručnjak koji poseduje znanja i veštine specifične



za dati sektor (član nacionalne radne grupe za SK).

Razvoj SK se zasnivao na regionalno razvijenom SZ za zanimanje Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje. Zajednički rad na regionalnom nivou je bio organizovan po radionicama, na osnovu materijala pripremljenih u saradnji sa predstavnicima svih ekonomija i povratnih informacija o materijalima pripremljenim na radionicama. Usvojeni su osnovni principi izrade SK i potvrđeno je opšte razumevanje regionalno pripremljene i dogovorene Metodologije za razvoj SK.

Uvažavajući specifičnosti svake od ekonomija u pogledu razvoja kvalifikacija, SK koji predstavlja zajedničku osnovu je izrađen na nivou JIE. Pripremljeni SK za zanimanje Poljoprivredni tehničar tradicionalne i organske proizvodnje omogućiće postizanje dogovorenih ishoda učenja u svakoj od ekonomija.



Deo II – Posebni deo kvalifikacije

JEDINICE ISHODA UČENJA	NIVO	ESPBSOO	ISHODI UČENJA
JEDINICA 1 Organizacija / Upravljanje poljoprivrednom proizvodnjom	EOK 4	ESPBSOO 10- 14	<p>1.1. Planira i organizuje sopstveni rad i rad grupe radnika u domenu posla, a sve u skladu sa pravilima struke, radnim zadatkom i inovacijama u poljoprivrednoj proizvodnji.</p> <p>1.2. Priprema resurse i radno mesto za poljoprivredne poslove, u skladu sa planiranim aktivnostima i radnim zadatkom.</p> <p>1.3. Priprema odgovarajuću radnu dokumentaciju.</p> <p>1.4. U planiranju primenjuje meteorološke, agroekološke i ekonomske podatke i trendove.</p> <p>1.5. Izrađuje plan plodoreda i proizvodni plan. <i>1.5.1. Izraditi plan plodoreda koji uključuje krompir u odnosu na agroekološke uslove i objasniti proces njegove izrade.</i></p> <p>1.6. Vršiti koordinaciju, organizaciju, nadzor i kontrolu svih proizvodnih i prerađivačkih procesa rada u poljoprivredi. <i>1.6.1. Organizovati rad grupe radnika na sadnji krtolastog povrća i izvršiti kontrolu tehnološkog procesa u skladu sa proizvodnim standardima.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Izraditi odgovarajući budžet. (Vreme za izradu budžeta utvrđuje komisija po izvlačenju konkretnog zadatka. Ovo vreme se ne uračunava u ukupno vreme za izradu radnog zadatka.)</i> • <i>U okviru pisane pripreme navesti neophodna tehnička sredstva i materijal, opisati plan izrade radnog zadatka (redosled izvođenja radova i predviđeno trajanje), prilagođavanje i kontrolu tehnoloških parametara.</i> • <i>Prilikom izrade zadatka vrši se evaluacija organizacije posla, izvođenja svake faze tehnološkog postupka, vođenja evidencije, sprovođenja higijensko-zaštitnih mera i vremena izrade.</i> • <i>Vreme za izradu radnog zadatka iznosi 75 minuta od momenta preuzimanja tehničkih sredstava i materijala, uključujući i evidenciju. Završetak zadatka u periodu od maksimalno 45 minuta donosi 10 poena, u periodu od maksimalno 60 minuta donosi 5 poena, dok završetak zadatka u periodu dužem od 60 minuta ne donosi poene. Nakon 75 minuta izvršenje radnog zadatka se prekida.</i>



<p>JEDINICA 2 Mehanizacija, automatizacija i oprema</p>	<p>EOK 4</p>	<p>ESPBSOO 10- 14</p>	<p>2.1. Vršiti odabir mašina, opreme i alata za osnovne i dodatne poslove na osnovu procesa rada.</p> <p>2.2. Kontrolisati tehničku ispravnost i neophodnu konfiguraciju mašina, opreme, alata i njihovih agregata.</p> <p>2.3. Sprovodi agrotehničke mere uz korišćenje odgovarajuće mehanizacije i opreme u procesima poljoprivredne proizvodnje.</p> <p>2.4. Na adekvatan način koristi mašine i uređaje u procesu stočarske proizvodnje. <i>2.4.1. Objasniti princip rada i demonstrirati rad sa robotskim sistemom za vođenje osnovne matične knjige, ishranu i mužju krava.</i></p> <p>2.5. Vršiti nadzor nad čišćenjem, dezinfekcijom i održavanjem poljoprivredne mehanizacije, opreme, sredstava za rad, alata i agregata.</p> <p>2.6. Primenjuje procedure za skladištenje i čuvanje mašina kada nisu u upotrebi. <i>2.6.1. Demonstrirati postupak čišćenja, podmazivanja, očuvanja i skladištenja priključka, npr.: freze, u odgovarajućim uslovima kada nije u upotrebi.</i></p>																																															
<p>JEDINICA 3 Uslovi za poljoprivrednu proizvodnju</p>	<p>EOK 4</p>	<p>ESPBSOO 10 - 14</p>	<p>3.1 Koristi podatke dobijene analizom agrometeoroloških i hidroloških uslova u cilju odabira vrsta i sorti poljoprivrednih kultura za gajenje.</p> <p>3.4. <i>Definisati neophodne agrotehničke mere u cilju poboljšanja kvaliteta zemljišta za sadnju jabuke, na osnovu prethodno dobijenih pedoloških analiza i analize agrometeoroloških uslova na datom području.</i> <i>Definisati način i dubinu obrade zemljišta.</i> <i>Definisati vrste đubriva i norme đubrenja za osnovno đubrenje zemljišta pre zasnivanja višegodišnjih zasada.</i> <i>Analizirati agrometeorološke uslove na osnovu prethodno dobijenih podataka.</i></p> <table border="1" data-bbox="678 1601 1364 1973"> <thead> <tr> <th colspan="7">Pedološka analiza Biotehnički institut Crne Gore</th> </tr> <tr> <th>Dubina</th> <th colspan="2">Ph</th> <th>CaCO₃</th> <th>IDG</th> <th>Humus</th> <th>P₂O₅</th> <th>K₂O</th> </tr> <tr> <th>cm</th> <th>In H₂O</th> <th>In 1N KCl-u</th> <th>%</th> <th>%</th> <th>%</th> <th>mg/100 g zemljišta</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0-30</td> <td>5,65</td> <td>5,08</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>7,65</td> <td>1</td> <td>5,9</td> </tr> <tr> <td colspan="7">Reakcija zemljišta (pH u 1N KCl): kisela</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="7">Ukupni karbonati: vrlo slabo krečnjački</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Pedološka analiza Biotehnički institut Crne Gore							Dubina	Ph		CaCO ₃	IDG	Humus	P ₂ O ₅	K ₂ O	cm	In H ₂ O	In 1N KCl-u	%	%	%	mg/100 g zemljišta		0-30	5,65	5,08	0	0	7,65	1	5,9	Reakcija zemljišta (pH u 1N KCl): kisela								Ukupni karbonati: vrlo slabo krečnjački							
Pedološka analiza Biotehnički institut Crne Gore																																																		
Dubina	Ph		CaCO ₃	IDG	Humus	P ₂ O ₅	K ₂ O																																											
cm	In H ₂ O	In 1N KCl-u	%	%	%	mg/100 g zemljišta																																												
0-30	5,65	5,08	0	0	7,65	1	5,9																																											
Reakcija zemljišta (pH u 1N KCl): kisela																																																		
Ukupni karbonati: vrlo slabo krečnjački																																																		



Aktivni karbonati (IDG): u granicama normale
Humus: Veoma humusno
Dostupan fosfor: nizak sadržaj
Dostupan kalijum: nizak sadržaj

Agrometeorološki uslovi za Podgoricu, za avgust 2022. godine



Izvor: Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore
www.meteo.co.me

3.2 Koristi podatke dobijene analizom agrometeoroloških i hidroloških uslova u cilju planiranja stočarske proizvodnje.

3.3. Vršiti uzorkovanje zemljišta i vode za potrebe hemijske analize.

3.4 Koristi podatke dobijene pedološkom analizom (biološka, hemijska i mehanička svojstva) zemljišta u cilju uspostavljanja proizvodnje.

3.5 Primenjuje mere za sprečavanje pojave nepovoljnih agrometeoroloških uslova (npr. padavine, niske temperature, visoke temperature, suša, vetar itd.).

3.5.1. *Izaberite metodu koja se može primenjivati za sprečavanje negativnog uticaja niskih temperatura (mraz) na zasad blitve ili zelene salate. Objasnite razloge za odabir date metode i njenu primenu.*

3.6. Primenjuje adaptivne mere u proizvodnji u cilju prilagođavanja klimatskim promenama.

JEDINICA 4
Uzgoj
jednogodišnjih
biljaka (ratarski i
povrtarski/poljopri
vredni proizvodi)

EOK 4
ESPBSOO
20 - 28

4.1. Sprovodi postupke obrade i đubrenja zemljišta.
4.1.1.a *Odabрати odgovarajuće mašine i priključne uređaje, izvršiti podešavanja, prema zahtevima koji se odnose na krompir ili pšenicu i izvršiti osnovnu obradu zemljišta.*
4.1.2. *Odabрати odgovarajuće mašine i priključne uređaje, izvršiti podešavanja, prema zahtevima koji se odnose na krompir ili pšenicu i izvršiti dodatnu obradu zemljišta.*
4.1.3. *Predložiti osnovno đubrenje zemljišta na osnovu analize i zahteva koji se odnose na krompir ili pšenicu koji će se uzgajati.*



			<p>4.2. Vršiti proizvodnju setvenog i sadnog materijala.</p> <p>4.2.1. <i>Izvršiti odabir semena prema ekološkim uslovima uzgojnog područja i biološkim karakteristikama pšenice ili organske pšenice.</i></p> <p>4.2.2.a <i>Proveriti kvalitativne karakteristike semena pšenice kao setvenog materijala.</i></p> <p>4.2.2.b <i>Proveriti kvalitativne karakteristike sadnog materijala krompira.</i></p> <p>4.2.2.c <i>Pripremiti seme pšenice za organsku proizvodnju.</i></p> <p>4.2.2.d <i>Pripremiti sadni materijal krompira za sadnju.</i></p> <p>4.3. Vršiti različite pripremne radnje i primenjuje različite metode za setvu i sadnju rasada na otvorenom i u zaštićenom/kontrolisanom okruženju uz korišćenje odgovarajućih alata za rad, a sve u skladu sa standardima i propisima.</p> <p>4.4. Primenuje mere za negu ratarskih useva u skladu sa najnovijom tehnologijom uzgoja na otvorenom i u zaštićenom/kontrolisanom okruženju.</p> <p>4.5. Vršiti berbu, pakovanje i skladištenje poljoprivrednih i povrtarskih proizvoda, u skladu sa standardima i propisima u poljoprivrednoj i povrtarskoj proizvodnji.</p>
<p>JEDINICA 5 Uzgoj višegodišnjih zasada (voćarstvo i vinogradarstvo)</p>	<p>EOK 4</p>	<p>ESPBSOO 15 - 21</p>	<p>5.1. Primenuje postupak pripreme za podizanje zasada u skladu sa standardima i tehnologijom proizvodnje.</p> <p>5.1.1. <i>Odabрати odgovarajuće voće za sadnju na osnovu podataka o fizičko-hemijskim karakteristikama zemljišta i dati obrazloženje za takav odabir.</i></p> <p>5.1.2. <i>Izneti argumente za upotrebu potrebnih alata i sprovođenje postupaka za podizanje zasada u skladu sa sortom vinove loze npr. Shesh i Bardhe, Zi.</i></p> <p>5.2. Vršiti proizvodnju sadnog materijala voća i grožđa.</p> <p>5.2.1. <i>Odabрати vrstu zemljišta za proizvodnju sadnica jabuke sorte Starking prema biološkim zahtevima.</i></p> <p>5.2.2. <i>Primeniti najprikladniju tehniku za proizvodnju sadnica vidnove loze prema pedo-klimatskim uslovima.</i></p> <p>5.3. Primenuje postupak podizanja zasada u skladu sa standardima i tehnologijom proizvodnje.</p> <p>5.4. Sprovodi mere za održavanje višegodišnjih zasada do perioda plodonošenja.</p> <p>5.5. Primenuje agrotehničke mere za uzgoj višegodišnjih biljaka u periodu plodonošenja.</p> <p>5.6. Organizuje berbu, sakupljanje, transport i skladištenje voća i grožđa.</p>



<p>JEDINICA 6 Stočarska proizvodnja i nega životinja</p>	<p>EOK 4</p>	<p>ESPBSOO 15 - 21</p>	<p>6.1. Priprema uslove za uzgoj domaćih životinja prema rasi i kategoriji. <i>6.1.1. Pripremiti odgovarajuće prostorne i ambijentalne uslove za uzgoj muznih krava/ovaca/koza/pilića.</i></p> <p>6.2. Obezbeđuje ishranu domaćih životinja prema rasi i kategoriji. <i>6.2.1. Pripremiti odgovarajući plan ishrane muznih krava tokom sušnog perioda</i> <i>6.2.2. Pripremiti hranu za ovnove metodom ispiranja i objasniti sprovedene postupke.</i> <i>6.2.3. Poboljšati pašnjake za prehranu koza sejanjem dodatne kulture/Napraviti plan poboljšanja pašnjaka za prehranu koza sejanjem dodatne kulture.</i> <i>6.2.3. Pripremiti plan ishrane brojlera i razraditi pripremljeni plan.</i></p> <p>6.3. Primenjuje mere za human i pravilan uzgoj i negu domaćih životinja. <i>6.3.1. Rasporediti brojlere u kategorije prema uzrastu i težini.</i></p> <p>6.4. Primenjuje profilaktičke i zootehničke mere. <i>6.4.1. Demonstrirati strižu ovaca/koza.</i></p> <p>6.5. Primenjuje tehnologije uzgoja domaćih životinja prema vrsti i nameni proizvodnje. <i>6.5.1. Izvršiti mužu krava ručnom muzilicom.</i></p> <p>6.6. Sprovodi adekvatne aktivnosti na prikupljanju, skladištenju i čuvanju proizvoda životinjskog porekla. <i>6.6.1. Utvrditi i primeniti uslove skladištenja mleka do prodaje.</i></p>
<p>JEDINICA 7 Prerada i skladištenje primarnih prehrambenih proizvoda (proizvodi biljnog i životinjskog porekla)</p>	<p>EOK 4</p>	<p>ESPBSOO 10 – 14</p>	<p>7.1. Priprema sirovine, pribor, opremu i uređaje za preradu u skladu sa propisanim standardima.</p> <p>7.2. Vršiti preradu žitarica (npr. proizvodnja brašna).</p> <p>7.3. Sprovodi jednostavne postupke termičke obrade i konzerviranja voća i povrća u skladu sa standardima za dobijanje proizvoda (npr. džemovi, rakije, konzervirano voće i povrće i dr.). <i>7.3.1. Odabrati i obrazložiti odabir najpovoljnije sorte grožđa i izvršiti preliminarnu preradu za proizvodnju 5 litara lozovače.</i> <i>7.3.2. Objasniti karakteristike i vrstu adekvatne opreme i objasniti tehnološki proces proizvodnje rakije jačine 20 stepeni.</i></p> <p>7.4. Vršiti proizvodnju sušenog povrća, voća i ceđenih sokova.</p>



			<p>7.5. Sprovodi tehnološki postupak za jednostavnu proizvodnju mlečnih proizvoda (npr. sir, jogurt, kefir, sveži sir, kajmak i dr.). <i>7.5.1. Objasniti potrebne kvalitete mleka, na osnovu prethodno dobijenih analiza, za proizvodnju šarskog organskog sira.</i> <i>7.5.2. Objasniti tehnološke postupke proizvodnje organskog sira i izračunati koliko je mleka potrebno za proizvodnju 5 kg organskog sira.</i> <i>7.5.4. Demonstrirati prvu fazu tehnološkog procesa za proizvodnju 5 kg šarskog organskog sira.</i></p> <p>7.6. Sprovodi postupke pakovanja, obeležavanja, skladištenja gotovih proizvoda i nusproizvoda u odgovarajućoj ekološkoj ambalaži.</p>			
<p>JEDINICA 8 Poslovna komunikacija i preduzetništvo u poljoprivredi</p>	<p>EOK 4</p>	<p>ESPBSOO 7 - 8</p>	<p>8.1. Na etički i profesionalan način saraduje sa nadređenima, saradnicima i trećim stranama, pojedinačno i kao član tima, uz primenu odgovarajućih komunikacionih tehnika i uspešno rešavanje konflikata.</p> <p>8.2. Primenjuje IT tehnologije u komunikaciji. <i>8.2.1. Pripremiti robnu i finansijsku elektronsku dokumentaciju i propratno poslovno pismo uz ponudu proizvoda poljoprivredne proizvodnje (na osnovu zadatih parametara korišćenjem aplikativnog softvera).</i></p> <p>8.3. Izrađuje jednostavan poslovni plan za proizvodnju i prodaju poljoprivrednih proizvoda (kontinuirana analiza tržišta, predviđanje tržišnih trendova, obračun troškova, kalkulacija cena proizvoda, nabavka potrebnog materijala i resursa i dr.). <i>8.3.1. Izraditi jednostavnu formu poslovnog plana koristeći model dat u daljem tekstu za sopstveno poljoprivredno domaćinstvo gde će se prerađivati šljive iz sopstvene proizvodnje i praviti džem koji će se plasirati na tržište putem internet prodaje i društvenih mreža. Budžet zasnovati na godišnjoj proizvodnji od 2.400 tegli/1.000g džema ako su ukupni troškovi proizvodnje 220.000 finansijskih jedinica, a tržišna cena džema je 500 finansijskih jedinica/tegli.</i></p> <p>MODEL POSLOVNOG PLANA Osnovni podaci o privrednom društvu</p> <table border="1" data-bbox="678 1697 1362 1771"> <tr> <td>Privredno društvo Naziv privrednog društva (osmisliti naziv):</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="678 1807 1362 1881"> <tr> <td>Poslovna ideja Čime se bavi privredno društvo?</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="678 1888 1362 1948"> <tr> <td>Opis usluga Kratak opis usluga/proizvoda i načina na koji se koriste</td> </tr> </table>	Privredno društvo Naziv privrednog društva (osmisliti naziv):	Poslovna ideja Čime se bavi privredno društvo?	Opis usluga Kratak opis usluga/proizvoda i načina na koji se koriste
Privredno društvo Naziv privrednog društva (osmisliti naziv):						
Poslovna ideja Čime se bavi privredno društvo?						
Opis usluga Kratak opis usluga/proizvoda i načina na koji se koriste						



Ciljna grupa (kupci)

Kome je namenjena usluga/proizvod? Ko su najvažniji kupci/korisnici usluga? Koje potrebe zadovoljava usluga/proizvod?

Izvodljivost ideje

Finansije

Koje troškove ima privredno društvo u svom poslovanju (posebno ulaganja/investicione troškove odvojiti od troškova redovnog poslovanja); koliki su očekivani prihodi od prodaje vaših proizvoda/naplate usluga. (Poželjno je da kvantifikujete troškove/prihode, ali ako to niste u mogućnosti da uradite pod datim okolnostima, samo navedite svoje ideje).

Tehnologija

Da li vaša delatnost/proizvod zahteva primenu određenih tehnologija, opreme, predmeta, alata...? Kako planirate da ih obezbedite?

Marketing i prodaja

Navedite osnovne elemente marketinškog plana i način na koji nameravate da prodate svoj proizvod/uslugu (definišite kanale distribucije, cenu, način promovisanja proizvoda/usluge).

Jedinstvena prodajna ponuda (eng. USP - Unique Selling Point)

Po čemu se vaš proizvod/usluga izdvaja od ostalih na tržištu?
SWOT analiza

SWOT matrica

INTERNI FAKTORI			
Pozitivni	Prednosti	Mane	Negativni
	Prilike	Rizici	
	EKSTERNI FAKTORI		

8.3.2. Analizirati podatke o tržištu poljoprivrednih proizvoda primenom odgovarajuće metode.

8.4. Priprema promotivne materijale i promoviše ponudu/proizvod (u štampanim i elektronskim medijima, na sajmovima i sl.) korišćenjem različitih marketinških kanala.

8.5. Uspešno prodaje proizvode na tržištu u skladu sa pripremljenim poslovnim planom i važećim propisima.

8.5.1. Pripremiti ponudu (opis proizvoda, karakteristike, cena i sl.) za prodaju džema od šljiva putem e-prodavnice, korišćenjem specifičnog aplikativnog softvera.



<p>JEDINICA 9 Standardi, zaštita životne sredine i bezbednost na radu</p>		<p>ESPBSOO 2- 4</p>	<p>9.1. Sprovodi mere zaštite na radu koristeći adekvatna sredstva lične zaštite i zaštitnu opremu</p> <p>9.2. Identifikuje opasnosti u procesu rada u cilju smanjenja rizika/sprečavanja nastanka opasnosti. <i>9.2.1. Odabrati i obrazložiti odabir najpogodnijih zaštitnih sredstava i opreme koje treba koristiti prilikom sprovođenja fitosanitarnih mera za negu vinove loze.</i> <i>9.2.2. Demonstrirati pravilnu upotrebu lične zaštitne opreme tokom berbe meda u košnicama.</i></p> <p>9.3. Pravilno primenjuje odgovarajuća uputstva za korišćenje alata, opreme za rad i štetnih proizvoda (pesticida).</p> <p>9.4. Poštuje i sprovodi pravila zaštite životne sredine i ekološke standarde. <i>9.4.1. Sprovesti postupke za upravljanje otpadom životinjskog porekla iz štala.</i> <i>9.4.2. Odabrati biljke za pridruženu sadnju/pridružene useve kojima će se smanjiti potreba za pesticidima. Obrazložiti svoj odabir.</i> <i>9.4.3. Odabrati odgovarajuću kulturu za regeneraciju zemljišta nakon konvencionalne proizvodnje kao pripremu za organsku proizvodnju. Obrazložiti svoj odabir.</i></p> <p>9.5. Upravlja otpadom, nusproizvodima i hemikalijama iz procesa rada u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine.</p> <p>9.6. Primenjuje standarde u poljoprivrednoj proizvodnji (dobra poljoprivredna praksa - GAP, dobra higijenska praksa, dobrobit životinja, organska proizvodnja, tradicionalna proizvodnja, Analiza opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka - HACCP, itd.).</p> <p>9.7. Obavlja poljoprivredne poslove korišćenjem energije i materijala u skladu sa principima održivog razvoja i zaštite životne sredine.</p>
---	--	-------------------------	---

*Ova oznaka ne dovodi u pitanje stavove o statusu i u skladu je sa Rezolucijom UNCSCR 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova.

